

Indtryk fra konferencen Gode Ungeliv

Helsingør
November 2016

” Hvis den unge bliver kontaktet hurtigt og får hjælp til at lægge sit liv om, så er det ca. 80% af de unge under 18 år, der stopper med eller reducerer deres forbrug af rusmidler.

»Tak for den bedste konference jeg har været med til længe, ret længe!« Sådan skrev en af konference-deltagerne et par dage efter konferencen Gode Ungeliv, som Helsingung afholdt på Kulturværftet onsdag den 16. november 2016.

Jeg vil gerne sende takken tilbage til alle, der deltog i konferencen ”Gode Ungeliv”. Jeg oplevede, at I alle var med til at skabe en fantastisk dag, og en stor del af æren for den gode stemning og det høje udbytte, mange har sagt de fik med hjem, skyldes at I var der og delte ud af jeres viden.

Det har i det hele taget været fantastisk at stå i spidsen for implementeringen af Rusmiddelhandlleplanen i Helsingør Kommune. Men arbejdet er ikke overstået – det er måske lige begyndt. Det er først nu arbejdet med at etablere rusmiddelpolitikker på de forskellige institutioner for alvor går i gang.

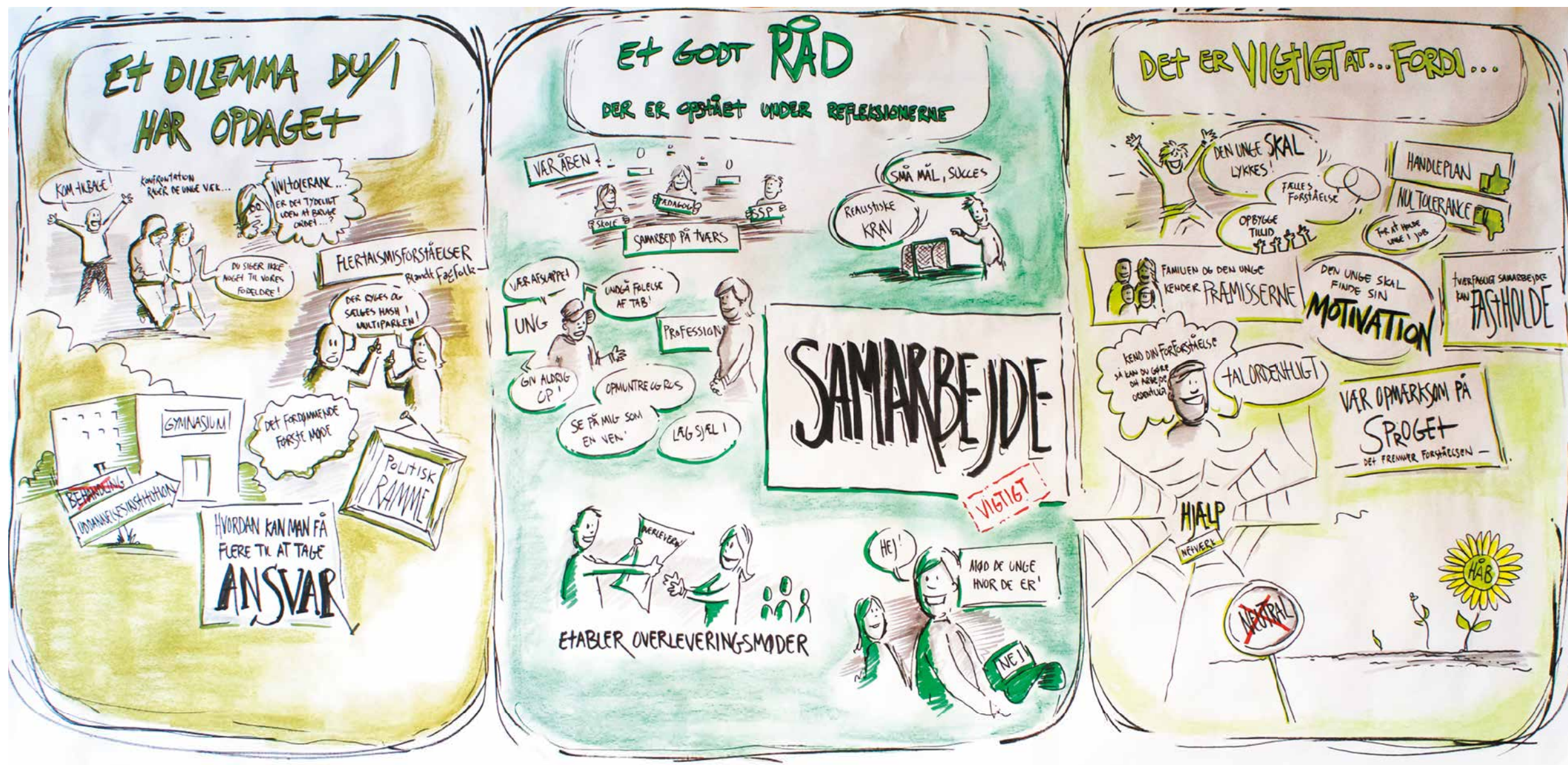
Formålet med en rusmiddelpolitik på den enkelte institution er, at det skal blive nemmere for medarbejderne at hjælpe de unge, som de tænker kan være i gang med et rusmiddelforbrug af større eller mindre omfang. En rusmiddelpolitik giver den enkelte medarbejder tryghed til at handle uden at skulle finde ud af hvordan. Derfor er det vigtigt, at rusmiddelpolitikkerne bliver til på de enkelte institutioner, så de svarer til de grundlæggende værdier institutionen i øvrigt læner sig op af.

Vi har i Helsingung den erfaring, at hvis den unge bliver kontaktet hurtigt og får hjælp til at lægge sit liv om, så er det ca. 80% (unge under 18 år) af de unge der stopper med eller reducerer deres forbrug af rusmidler. Mens for det for resten er ca. 50% (unge over 18 år), der stopper eller reducerer deres forbrug af rusmidler. Så det er dokumenteret, at tidlig indsats virker bedre end senere indsats.

Til at understøtte den tidlige indsats har vi, i forbindelse med Rusmiddelhandleplanen, udgivet en samtaleguide. Vi håber, at samtaleguiden, kan være en støtte for de medarbejdere, der skal tage samtalerne med de unge. Igen for at støtte den tidlige indsats. Samtaleguiden er tænkt som Helsingungs inspiration til, hvordan du med din faglighed bedst kan tale med den unge om de ting, som du har set og som bekymrer dig.

Helsingung ser frem til fortsat at udvikle samarbejdet mellem kommunens institutioner og Helsingung, til gavn og glæde for de unge, der bruger rusmidler og deres forældre. Sammen kan vi gøre en stor forskel.

Flemming W. Licht
Afdelingsleder
Helsingung

I løbet af eftermiddagen gik deltagerne i dialog omkring vigtige temaer og dilemmaer. Der blev debatteret og lyttet, og både unge og professionelle indgik i debatten. Undervejs blev de vigtigste pointer indsamlet, og der blev lavet en vægavis med en grafisk fremstilling af processen ved grafisk facilitator Jimi Holstebro. Avisen blev inddelt i tre områder: Gode råd, dilemmaer der opstod og hvad det er vigtigt at huske.

Hvem sagde hvad?

Konferencen blev skudt i gang af direktør Stella Hansen, der var glad for at se så mange både unge og professionelle samlet for at arbejde med, hvordan vi i fællesskab kan skabe gode ungeliv. Kommunen har iværksat en proces, der sætter fokus på ungeindsatsen, blandt andet gennem en handleplan, der skal føre til lokalt forankrede rusmiddelpolitikker for alle institutioner.

Stella kunne også løfte sløret for årets første julegave: *Samtaleguide – Gode samtaler med unge om rusmidler*, et redskab udviklet af Helsingung, til professionelle, der skal tage den svære samtale med unge. Der var eksemplarer til alle, og hermed var konferencen i gang.

Mads Uffe Pedersen:

Herefter gik Professor Mads Uffe Pedersen, Center for Rusmiddelforskning, på scenen, hvor han fortalte om viden og tendenser omkring ungeindsatser og rusmidler.

Der blev peget på sammenhængen mellem unges trivsel og rusmiddelforbrug, hvor gruppen af storforbrugere også er dem som ofte har

problemer med skolefravær, konflikter, angst og mobning. Koblingen til skolelivet gav anledning til bekymring, da mellem 7-11 % under uddannelse har et jævnlige forbrug af rusmidler, der strækker sig ud over weekenderne. Ensomhed blev fremhævet som et problem, der ofte rammer de unge.

Mads Uffe præsenterede også nogle tal, der pegede på nationale tendenser. For eksempel viser undersøgelser fra Center for Rusmiddelforskning at 10%, svarende til 80.000 af de unge mellem 15-25 år, har brugt hash indenfor den seneste måned, men hashrygere med et dagligt forbrug her udgør 2,1 % eller godt 17.000 unge. Tallene viste også, at rusmidler dækker over illegale såvel som legale rusmidler, og eksempelvis ses et forbrug af cigaretter for den tilsvarende gruppe af unge at ligge på 13,4 %, eller 17.000 unge, der ryger cigaretter hver dag.

Har unge der bruger rusmidler en særlig profil? Dette komplekse spørgsmål findes der ikke noget enkelt svar på. Mads Uffe pegede dog på en tendens til en overvægt af piger med fysiske og psykiske symptomer og hyppige lægebesøg og en gruppe af drenge, der reagerer mere udadrettet. Det største risikogrupper i statistikken er dog den gruppe, der udviser både eksternaliserende og internaliserende adfærd.

Spørgsmålet omkring hvordan vi bedst hjælper de unge, og hvilke indsatser der ser ud til at virke, blev nu drøftet. Forskningen peger her på, at de unge først søger hjælp i det øjeblik de har andre problemer knyttet til deres trivsel, og ikke alene når de har rusmiddelproblemer. Det er derfor vigtigt at have blik for i en ungeindsats, der ikke alene skal fokusere på rusmidler. Mads Uffe pegede på, at en strategi hvor man skaber kontakt

i forhold til almene problemstillinger og retter sig imod den unges livssituation, har vist sig som en effektiv tidlig indsats mens selvhenvendelsesstrategier og ensidigt rusmiddelfokus generelt ikke hjælper.

De unge som faktisk søger hjælp, ser ud til at kunne fastholdes længere i forløbene, hvis de støttes med påmindelser. Derfor er SMS eller andre påmindelser en god strategi for at bevare kontakten til unge. For den gruppe unge, der har tendens til at reagere udadrettet ser det desuden ud til, at belønning kan spille en rolle i forhold til at få dem til at komme igen.

Mads Uffe konkluderede med at sige, at ungeindsatser altså ikke kun skal rettes mod stoffer, men fokusere mere på den samlede livssituation og medtænke, at vi har nogle grupperinger af unge med forskellige problemstillinger som ensomhed, angst og sociale problemer og at sætte fokus på denne udsathed vil være en fordel.

Undervejs på konferencen var der kommentarer og indlæg fra de sociale medier, og der blev livestreamet direkte fra konferencen, hvor en af kommunens gymnasieklasser blandt andet fulgte med.

Facebookindlæg:

En mor siger; at vi også skal huske at fortælle de gode historier.

Der er rimelig mange, det lykkes at hjælpe. Myten med, at det ikke dur og det ikke virker, er ikke

helt rigtig, da det faktisk lykkes for rigtig mange. Myten er meget stærk, men det er faktisk meget livsbekræftende at arbejde med de unge og deres problemer.

Tine Broomè:

Nu var det tid til at præsentere forløbet i den rusmiddelhandleplan, som byrådet i Helsingør iværksatte primo 2016, med forankring i Helsingung. Tine Broomè fra Helsingung fortalte, hvordan rusmiddelhandleplanen i løbet af 2016 er blevet rullet ud, og hvilke tiltag det har medført.

Det overordnede formål med rusmiddelhandleplanen er at sikre en forebyggende og koordineret indsats rettet mod unge med rusmiddelproblemer. Målsætningen er at fastholde flere unge i skole og uddannelse og bidrage til at skabe gode ungeliv for byens borgere. Dette kræver et stærkt lokalt samarbejde, hvor der sammen tages ansvar for indsatserne.

Netop ønsket om et stærkt lokalt samarbejde, har præget arbejdet med rusmiddelhandleplanen fra start. I første kvartal af 2016 har Helsingung således talt med et bredt udsnit af repræsentanter fra Helsingør kommunes ungeinstitutioner, for at danne sig et billede af lokale ønsker, behov og arbejdsgange. Tine fortalte, at rapporten som blev lavet på denne baggrund peger på, at der er en stor opmærksomhed på at kvalificere ungeindsatserne, og at de lokale aktører ser et behov for et tættere samarbejde. Lokalt ser man en tendens til, at det problemgivende rusmiddelforbrug indgår i en større sammenhæng, og at en helhedsorienteret tilgang – i tråd med Mads Uffes pointer – er et vigtigt aspekt i indsatsen. Der tegner sig også et billede af en gruppe unge, der falder uden for de

kendte ungetilbud, og som er svære at få kontakt til og ofte har tilknytning til kriminelle miljøer.

Blandt de professionelle er der et ønske om mere viden og noget fælles at stå på, så man har bedre forudsætninger for at samarbejde på tværs. Det politiske fokus på et stærkt lokalt samarbejde, er blevet taget godt imod, og Tine sammenfatter de professionelle ønske for ungeindsatser med budskabet om: »Vi giver først slip når andre har fat.«

På baggrund af interviewene blev der efterfølgende arrangeret gå-hjemmøder, hvor overskriften var: Hvordan kommer vi i gang med at lave gode rusmiddelpolitikker? Møderne lagde op til dialog omkring dilemmaer og rammer for den gode rusmiddelpolitik, og trak på erfaringer fra både lokale aktører og Socialstyrelsen.

Siden maj måned har Helsingung arbejdet på en samtaleguide, der skal hjælpe professionelle til at tage de svære samtaler med unge omkring rusmidler. Denne guide er også et svar på ønsket om viden og et fælles udgangspunkt for, hvordan vi gør i kommunen. Guiden er blevet taget godt imod hos de lokale fokusgrupper, der har givet feedback. Samtaleguiden ligger nu færdig, og vi håber, at deltagerne også tager godt imod den.

Tine sluttede sit oplæg med et citat fra en ung pige, der i et brev fortæller, hvilken betydning et godt samarbejde har haft for hende:

»I fik skabt min tillid til at tro på, at I ville hjælpe mig, og I viste mig at det var vigtigt, at jeg skulle få det bedre. Jeres interesse gav mig motivation. Følte et sikkerhedsnet omkring mig. Der blev arbejdet med min tilstand, og ikke kun med problemet hashrygning«.

De unge:

Nu ventede salen i spænding, fordi det var de unges tur til at gå på scenen og fortælle, hvad de havde arbejdet med i løbet af formiddagen. De unge bar en lang vægavis de havde produceret ind. Vægavisen indeholdt pointer og opmærksomheder til en god rusmiddelpolitik. Vægavisen blev præsenteret, og nogle af de unge fortalte, hvad budskaberne var:

Sure professionelle, gør det sværere at komme med sine problemer. Mød os forstående og imøde-

kommende. Det er vigtigt, at der bliver lyttet til den unge. Vigtigt med dygtige og empatiske professionelle, som forstår dig.

Forældre er forskellige. Nogle er nemme, andre flipper ud, tænk over hvordan de bedst kan inddrages. Har man selv lyst til at sige det? Eller skal den professionelle sige det til forældrene? Dem der kommer, har brug for hjælp. De ønsker at se fremad og ikke dyrke problemet.

Hvis den professionelle ikke ved, hvad de skal gøre, så giv håb forude ved at henvise til andre professionelle. Kig fremad, og ikke så meget tilbage.

Føles ofte som om man bliver stemplet som en misforstået person. Vigtigt, at der bliver lyttet og der bliver gjort noget ved det.

De temaer som de unge især havde brugt tid på var 'misbrug' og 'pres'. De unge fortalte om et stigende pres med høje forventninger om at klare sig godt, blive til noget, få høje karakterer osv. Et pres som i høj grad gør, at livet som ung ikke er så lige til, og hvor rusmidler kan blive en måde at dulme presset på.

De unge pegede også på, at gruppepres er en væsentlig faktor i forhold til rusmiddelbrug, og ikke mindst fordi betydningen af at være en del af fællesskabet og høre til, er en vigtig del af ungdomslivet.

Pointerne blev opsummeret på vægavisen, og nogle sammenfattende råd og opmærksomheder fra de unge:

- Hvis en ung er til samtale med en lærer, der er ved at bortvise ham eller hende, er det vigtigt at fremhæve, hvilke ting den unge er god til. F.eks. at den unge er en god kammerat, eller andet godt den unge kan tage med sig.
- Ingen kan alt, men alle kan noget!

Efter en velfortjent frokost startede eftermiddagens seance, som bestod af en 'Open space-café', med i alt 9 forskellige borde som hver især tematiserede aspekter ved rusmiddelpolitik og gode ungeliv. Deltagerne blev inviteret til at besøge bordene i små grupper, og indgå i dialog og vidensdeling omkring de forskellige dilemmaer og pointer, som blev præsenteret ved bordene. Hvert bord var ledet af en lokal aktør, der præsenterede et tema fra egen praksis. Ved to af bordene var det de unge, der udgjorde panelet, og deltagerne var inviteret som tilhørere til de unges livlige diskussioner om emnerne.

Bordenes 9 temaer:

1. Headspace: På de unges præmisser.
2. UU-Øresund: Kan man begynde på en ungdomsuddannelse, hvis man har rusmiddelproblemer?
3. Ungdomsskolen: Kan det lade sig gøre at indtage en position, der er neutral, men med indflydelse på processen?
4. Helsingung: Sprogets betydning.
5. Helsingung: Nultolerance, ønsket om at hjælpe.
6. Multiparken: Hvad gør vi, når vi møder unge, der ryger hash i Multiparken?
7. Helsingør Gymnasium: Problemet er problemet – implementering af rusmiddelhandleplan på Helsingør Gymnasium.
8. Ungepanel: Misbrug og pres.
9. Ungepanel: Hvad er vigtigt i en rusmiddelpolitik?

Stemningen i salen var høj, og der blev debatteret og udvekslet erfaringer. De mange pointer og idéer blev undervejs opsamlet af bordlederne, der på post-it lapper opsamlede essensen af diskussionerne ved deres borde. Disse lapper blev undervejs sat op på en fælles planche, hvor den grafiske facilitator, Jimi Holstebro, straks gik i gang med en grafisk fortolkning. Således tog en ny vægavis form, som sammenfattede tre områder fra arbejdet ved bordene:

- Gode råd der er opstået
- Hvad er vigtigt og hvorfor?
- Dilemmaer som er opstået.

I den sidste del af caféarrangementet gik Christina og Victor, to unge fra Helsingør, på scenen, hvor de sang og spillede fortolkninger af moderne klassikere.

Konferencen blev afsluttet ved, at afdelingsleder ved Helsingung Flemming Licht sammenfattede dagens pointer og takkede deltagerne for deres store engagement og deltagelse. En særlig tak blev givet til de unge, som havde deltaget, og en lille gruppe der havde deltaget i planlægningen af selve konferencen, modtog store klapsalver fra publikum i salen. De takkede for den tillid, man havde vist dem ved at lytte til det, de havde at sige.

Tak for en god konference!

På eftermiddagens open space arrangement mødtes professionelle og unge til en snak om, hvordan der skabes de bedste rammer for gode ungeliv. Ved dette bord lytter de professionelle til de unge, der kommer med deres bud på hvad der er vigtigt.

Eftermiddagens Open space-arrangement bestod af vidensdeling og erfaringsudveksling mellem lokale og eksterne aktører, der arbejder professionelt med ungeindsatser samt lokale unge som deltog på konferencen. En række lokale aktører præsenterede temaer, der blev debatteret livligt og alt sammen opsamlet på en fælles vægavis. Vi bringer her en mere fyldig opsamling i ord og billeder.

DET ER VIGTIGT AT... FORDI...

- En rusmiddelpolitik kan være til hjælp både for de unge, men også for de professionelle.
- Man kan ikke være neutral – det er vigtigt, at man får plantet et håb hos den unge.
- Det er vigtigt, at den unge fornemmer det store sikkerhedsnet, som et samarbejde mellem professionelle kan tilbyde, fordi det giver et håb for fremtiden og viser, at de aldrig er alene i verden.
- Tværfagligt samarbejde kan fastholde de unge i uddannelse.
- Vi professionelle må ikke fremstå som uautentiske i vores iver for at følge den pædagogiske korrekthed.
- Vi skal vise forståelse for det store pres, de unge føler i deres hverdag, fordi forståelsen kan åbne for dialog og refleksion og dermed kan lette det pres, de unge føler.
- Vi skal være opmærksomme på sproget for at kunne forstå hinanden og skabe noget godt sammen.
- Vi har en rusmiddelpolitik fremfor nultolerance; fordi vi gerne vil gøre det godt for de unge og lade dem blive i job og uddannelse.
- Nultolerance er ikke lig med hjælp; de unge kan fastholdes i uddannelse.

ET DILEMMA DU/I HAR OPDAGET

- Hvordan har man en ligeværdig samtale (og hvad betyder det)? Der vil altid være en magtrelation.
- Det kan være svært at stå med dilemmaet om at skulle rumme den unges problemer og samtidig skulle rumme lovgivningen om underretninger og rusmidler.
- Ord bliver til selvopfyldende profetier.
- Nultolerance tiltrækker de forældre, der lukker øjnene.
- Vi må ikke kvæle drømmen.
- Hvordan kan elever søge hjælp, hvis der er nultolerance?
- Hvad betyder åbenhed om rusmiddelpolitik for en uddannelsesinstitutions omdømme?
- Hvordan er man stadig tydelig, når man sløjfer ordet 'nultolerance'?
- Vi skubber de unge væk, når vi konfronterer dem.

ET GODT RÅD DER ER OPMÅLT UNDER REFLEKSIONERNE

- Sæt små mål med fokus på succes. Pas på med kravene. De skal være realistiske.
- Etabler overleveringsmøder.
- Vær åben – tal om problemet; opsøg samarbejde på tværs.
- Godt at lave et parløb: En voksen til den unge. En voksen til forældrene.
- Sproget er kontekstskabende; vi skal fylde glæde ind i rummet; møde brugerne som 'ren tavle'.
- Brug af rusmidler er et symptom på noget andet. Undersøg hvad det er!
- Undersøg værdierne for den unge i at stoppe med fx rygning; undersøg den unges perspektiv.
- Vær nysgerrig, åben, fordomsfri og lyttende.
- Inddrag de unge og lad dem få ejerskab for stedets rusmiddelpolitik.

ET DILEMMA DU/I HAR OPDAGET

- De professionelle skal ikke være sure, men de skal omvendt gøre noget, hvis unge har problemer.
- Unge i dag oplever et stort pres. Det er vigtigt at professionelle ikke gør det større.
- Det er svært at inddrage forældrene på den rigtige måde.

ET GODT RÅD DER ER OPSTÅET UNDER REFLEKSIONERNE

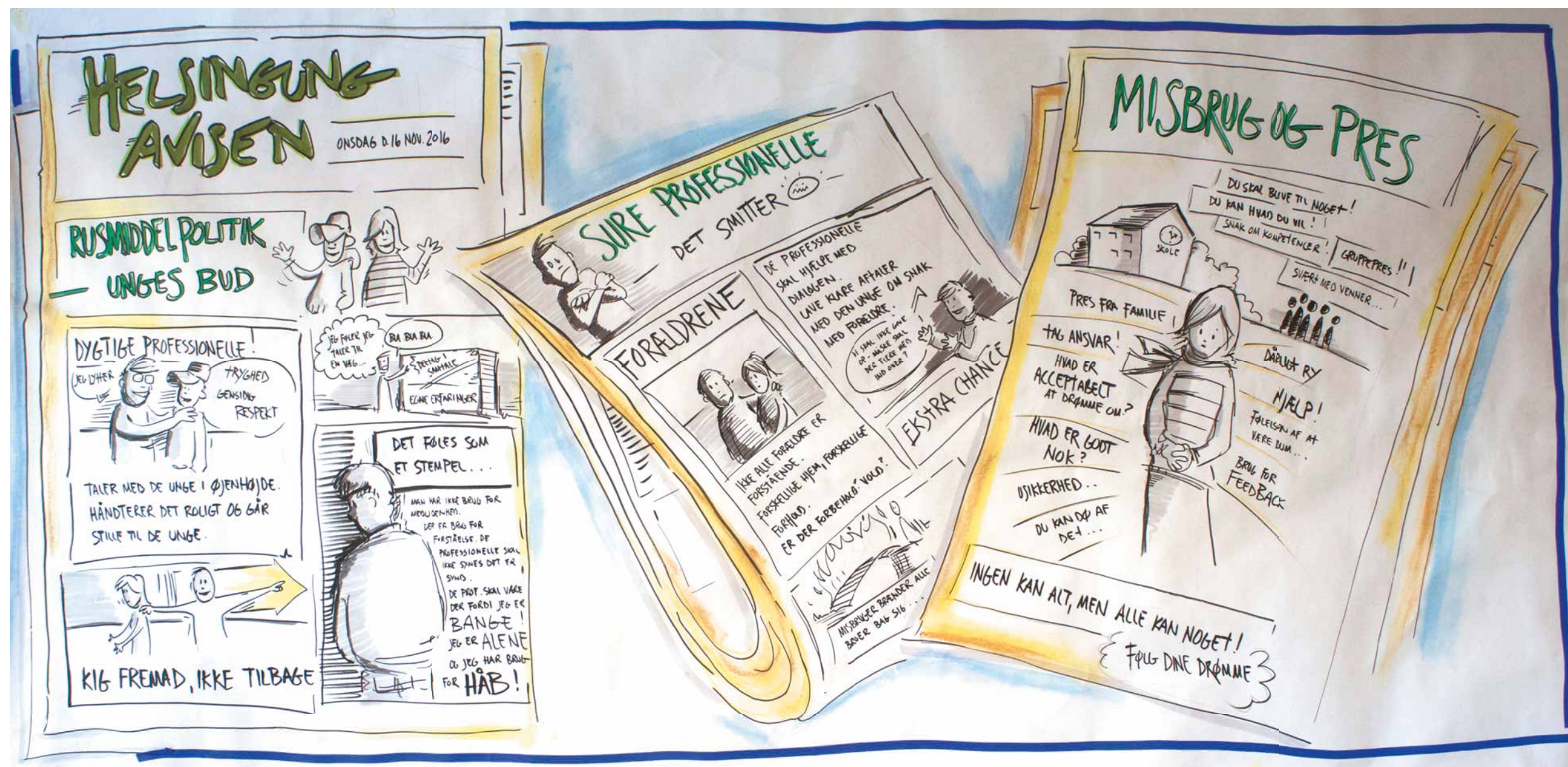
- De professionelle skal bidrage til at booste vores selvtillid og selvværd.
- Undgå følelsen af tabu; det er bedre at opmuntre og rose unge for at have søgt hjælp; aldrig give op på en ung; vær afslappet, tag hensyn til folks forskelligheder; vær tålmodig.
- Husk at lytte – ikke afbryde. Læg i stedet sjæl i det. Det skal ikke være som at snakke med en dør. Professionelle skal interessere sig for, hvorfor vi unge gør som vi gør.
- Professionelle skal rumme os og komme med løsninger; vise personlighed, engagement; være stille og rolige; tale i øjenhøjde, fremhæve gode ting/fremskridt, ikke snakke for meget om negative ting.

DET ER VIGTIGT AT... FORDI...

- Social arv betyder også noget.
- Det er vigtigt ikke være for hård ved dig selv; lad være med at sige dårlige ting om dig selv, du ender med at tro på det.

De unge brugte formiddagen i Green Room på Kulturværftet. Her diskuterede de livligt emnerne pres, misbrug samt hvad der er vigtigt fra et ungesperspektiv, når skoler og institutioner udarbejder rusmiddelpolitikker. Den grafiske facilitator Jimi Holstebro skabte denne vægavis på baggrund af de unges dialog. De unge præsenterede efterfølgende vægavisen for de professionelle.

”

Vi fik noget viden

Spændende

Husk at lytte til de unge

**Jeg har fået mere
selvtillid efter i dag**

**Tak fordi I ville
lytte på os!**

**Konferencen var en fed chance
for at få lov at give vores erfaringer
til kommunen**

**Vi har lært noget fra
Helsingung.nu**

Tak for i dag

**Vi vil gerne
være med en
anden gang**

HELSINGØR.NU

HELSINGØR
KOMMUNE